

ภูมิอากาศจังหวัดชัยนาท

ที่ตั้งและอาณาเขต

ชัยนาทเป็นจังหวัดในเขตที่ราบใหญ่บริเวณภาคกลางตอนบนตรงบริเวณฝั่งซ้ายของแม่น้ำเจ้าพระยา ประมาณละติจูดที่ 15°เหนือ ลองจิจูด 108°ตะวันออก อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร 196 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 2,469.746 ตารางกิโลเมตร และมีอาณาเขตติดต่อกับบริเวณใกล้เคียงดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดนครสวรรค์และอุทัยธานี
ทิศใต้	ติดต่อกับจังหวัดสิงห์บุรีและสุพรรณบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับจังหวัดนครสวรรค์และสิงห์บุรี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดอุทัยธานี

ภูมิประเทศทั่วไป

ลักษณะพื้นที่โดยทั่วไป 99.06% ของพื้นที่ทั้งหมดเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำ เหมาะแก่การทำนาและทำไร่ มีเนินเขาเล็กๆขนาดประมาณ 1-3 กิโลเมตร ทั่วไปทั้งจังหวัด และมีแม่น้ำสายสำคัญ 3 สาย คือแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำท่าจีน และแม่น้ำน้อย ไหลผ่านพื้นที่ต่างๆทั่วทุกอำเภอ

ลักษณะอากาศทั่วไป

อยู่ภายใต้อิทธิพลของมรสุม 2 ชนิด คือ มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งพัดจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือปกคลุมในช่วงฤดูหนาวทำให้จังหวัดชัยนาทประสบกับสภาวะหนาวเย็นและแห้ง กับมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ซึ่งพัดปกคลุมในช่วงฤดูฝนทำให้มีฝนและอากาศชุ่มชื้น

ฤดูกาล

พิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศของประเทศไทย แบ่งฤดูกาลของจังหวัดชัยนาทออกเป็น 3 ฤดูดังนี้

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือบริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนที่มีคุณสมบัติเย็นและแห้งจะแผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทยในช่วงนี้ แต่เนื่องจากจังหวัดชัยนาทอยู่ในภาคกลางอิทธิพลของบริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนที่แผ่ลงมาปกคลุมในช่วงฤดูหนาวจะช้ากว่าภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้มีอากาศหนาวเย็นช้ากว่าสองภาคดังกล่าว โดยเริ่มมีอากาศหนาวประมาณกลางเดือนพฤศจิกายน เป็นต้นไป ซึ่งอากาศหนาวจัดจะอยู่ระหว่างเดือนธันวาคมและมกราคม

ฤดูร้อน เริ่มเมื่อมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือสิ้นสุดลงคือประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ในระยะนี้จะมีหย่อมความกดอากาศต่ำเนื่องจากความร้อนปกคลุมประเทศไทยตอนบนทำให้มีอากาศร้อนอบอ้าวทั่วไป โดยมีอากาศร้อนจัดในเดือนเมษายน

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม เป็นช่วงที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทย ร่องความกดอากาศต่ำที่พัดผ่านบริเวณภาคใต้ของประเทศไทยจะเลื่อนขึ้นมาพาดผ่านบริเวณภาคกลางและภาคเหนือเป็นลำดับในระยะนี้ ทำให้มีฝนตกชุกขึ้นตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคม เป็นต้นไป เดือนกันยายนเป็นเดือนที่มีฝนตกชุกมากที่สุดในรอบปีและเป็นช่วงที่มีความชื้นสูง

อุณหภูมิต่ำ

จังหวัดชัยนาทอยู่บริเวณภาคกลางตอนบนพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำและมีเนินเขาเล็กๆทั่วไปทั้งจังหวัดจึงมีอุณหภูมิต่ำค่อนข้างสูงและอากาศร้อนอบอ้าวในฤดูร้อน ส่วนในฤดูหนาวอากาศไม่หนาวจัดมากนัก มีอุณหภูมิต่ำเฉลี่ยทั้งปี 27.8 องศาเซลเซียส โดยมีอากาศร้อนจัดอยู่ในเดือนเมษายนและพฤษภาคม เคยตรวจอุณหภูมิต่ำที่สุดได้ 41.6 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2556 และมีอากาศหนาวที่สุดในเดือนธันวาคม เคยตรวจวัดอุณหภูมิต่ำที่สุดได้ 8.3 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2542

ฝน

จังหวัดชัยนาทเป็นจังหวัดที่มีฝนอยู่ในเกณฑ์น้อยจึงค่อนข้างแล้ง ปริมาณฝนรวมตลอดปีเฉลี่ย 1000-1200 มิลลิเมตร เดือนที่มีฝนตกมากที่สุดคือเดือนกันยายน มีปริมาณฝนรวมตลอดปีเฉลี่ย 200 - 300 มิลลิเมตร และมีวันฝนตก 10-18 วัน

พายุหมุนเขตร้อน

พายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนผ่านเข้าสู่จังหวัดชัยนาท ส่วนใหญ่เป็นพายุดีเปรสชันที่อ่อนกำลังลงจากพายุโซนร้อนและความรุนแรงไม่มากนัก แต่ส่งผลให้มีฝนตกหนักและเกิดน้ำท่วมบางพื้นที่รวมถึงเกิดความเสียหายต่อสาธารณูปโภคต่างๆได้ ตั้งแต่เดือนมิถุนายน เป็นต้นไปพายุหมุนเขตร้อนที่มีอิทธิพลต่อจังหวัดชัยนาทส่วนใหญ่เกิดในทะเลจีนใต้และมีบางส่วนเกิดทางมหาสมุทรแปซิฟิกเหนือด้านตะวันตก เคลื่อนตัวผ่านประเทศเวียดนามและลาวเข้ามาทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของ

ประเทศไทย หากพายุดังกล่าวยังคงมีกำลังแรงอาจเคลื่อนตัวเลยไปถึงภาคเหนือหรือตรงมายังภาคกลางโดยเฉพาะเดือน กันยายนและตุลาคม

จากสถิติที่บันทึกตั้งแต่ปี 2494 ถึง 2556 พบว่ามีพายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนผ่านจังหวัดชัยนาททั้งหมด 8 ลูก โดยมีกำลังแรงขณะเคลื่อนผ่านเป็นพายุดีเปรสชันทั้งหมด โดยเคลื่อนเข้ามาในเดือนพฤษภาคม 1 ลูก (2504) เดือนกันยายน 4ลูก (2502,2522,2528,2548) เดือนตุลาคม 2 ลูก (2503, 2533)และเดือนพฤศจิกายน 1 ลูก (2517)

ที่ตั้งของสถานีอุตุนิยมวิทยาในจังหวัดชัยนาท

สภาวะอากาศที่จัดทำขึ้นนี้มาจากผลการตรวจของสถานีอุตุนิยมวิทยาชัยนาท(กลุ่มงานเกษตร) (ประมาณละติจูด $15^{\circ}09'$ เหนือ ลองจิจูด $100^{\circ}11'$ ตะวันออก สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 15 เมตร) ซึ่งได้ทำการตรวจสอบประกอบอุตุนิยมวิทยาต่างๆวันละ 8 เวลา คือ 01.00,04.00,07.00,10.00,13.00,16.00,19.00 และ 22.00 น. แล้วส่งรายงานผลการตรวจไปยังกรมอุตุนิยมวิทยาเพื่อรวบรวมและจัดทำข้อมูลสถิติภูมิอากาศ ซึ่งสามารถติดต่อขอข้อมูลได้โดยตรงกับสถานีฯ ตามที่อยู่ดังนี้

สถานีอุตุนิยมวิทยาชัยนาท(กลุ่มงานเกษตร) ตั้งอยู่ภายในสำนักงานเกษตรภาคกลาง ต.บางหลวง อ.สรรพยา จ.ชัยนาท 17150 โทร. (056) 411446

ศูนย์ภูมิอากาศ สำนักพัฒนาอุตุนิยมวิทยา
กรมอุตุนิยมวิทยา

หมายเหตุ ค่าเฉลี่ย หมายถึง ค่าเฉลี่ยคาบ 30 ปี พ.ศ.2524 - 2553
ค่าที่เป็นที่สุด ,, ค่าสถิติตั้งแต่ พ.ศ. 2513 - 2556